

Rada
Európskej únie

V Bruseli 20. septembra 2023
(OR. en)

13232/23

COMPET 899
IND 483
MI 765
BETREG 25
DIGIT 188
ECOFIN 903
EDUC 361
EMPL 447
FIN 939
FISC 201
MAP 49

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	13. septembra 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 535 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Balík pomoci pre MSP

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 535 final.

Príloha: COM(2023) 535 final

V Štrasburgu 12. 9. 2023
COM(2023) 535 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Balík pomoci pre MSP

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Balík pomoci pre MSP

1 Na malých podnikoch záleží

Malé a stredné podniky (MSP) tvoria ústredný prvok hospodárskej a sociálnej štruktúry Európy. Celkovo 24 miliónov európskych MSP predstavuje 99 % všetkých podnikov v EÚ, poskytuje dve tretiny pracovných miest v súkromnom sektore EÚ¹ a je hlboko zakorenených v miestnych komunitách, najmä vo vidieckych oblastiach². MSP tvoria viac ako polovicu pridanej hodnoty v nefinančnom podnikateľskom sektore EÚ a sú európskou živnou pôdou pre inováciu³, rozmanitosť a rovnosť⁴. Zároveň majú zásadný význam pre zelenú a digitálnu transformáciu Európy⁵ a jej dlhodobú prosperitu.

MSP sú v politike Komisie stálou témou, ktorej sa od spustenia stratégie pre MSP v roku 2020⁶ venuje ešte väčšia pozornosť. Komisia očakáva, že v prebiehajúcom viacročnom finančnom rámci (2021 – 2027) a v nástroji NextGenerationEU⁷ bude pre MSP v rámci rôznych programov financovania k dispozícii viac ako 200 miliárd EUR. V časoch, keď prichádza jedna kríza po druhej, je udržateľná obnova a odolnosť MSP kľúčovou prioritou. Z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁸ sa poskytne MSP bezprecedentná podpora vo výške 45 miliárd EUR⁹ ako doplnok k celkovým 65 miliardám EUR z fondov politiky súdržnosti¹⁰. MSP boli takisto hlavnými príjemcami prostriedkov z európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE), ktorý je určený na ochranu pracovných miest a príjmov zasiahnutých pandémiou koronavírusu. Záujmy MSP sú navyše stredobodom dočasného rámca Komisie pre štátnu pomoc¹¹, ktorý členským štátom umožňuje poskytovať potrebnú podporu podnikom v núdzi

¹ Preskúvanie výkonnosti MSP z roku 2023, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_sk.

² Rýchly prieskum Eurobarometra 486, MSP, startupy, scaleupy a podnikanie, september 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

³ *Productivity in SMEs and large firms* (Produktivita v MSP a veľkých spoločnostiach), OECD 2021, <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/54337c24-en/index.html?itemId=/content/component/54337c24-en>.

⁴ Rýchly prieskum Eurobarometra 486, MSP, startupy, scaleupy a podnikanie, september 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

⁵ Približne 89 % MSP už prijíma opatrenia, aby efektívnejšie využívali zdroje, rýchly prieskum Eurobarometra 498, MSP, efektívne využívanie zdrojov a zelené trhy, marec 2022, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287>.

⁶ COM(2020) 103 final.

⁷ COM(2021) 250 final.

⁸ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/smart.html?lang=sk.

⁹ Hodnotiaci tabuľka Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, metodika označovania podľa pilierov, Podpora MSP ako primárna alebo sekundárna oblasť politiky.

¹⁰ To zahŕňa 43 miliárd EUR v rámci viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 a celkovo 22 miliárd EUR z investičných iniciatív v reakcii na koronavírus v rámci politiky súdržnosti a z nástroja REACT-EU.

¹¹ Dočasný rámec štátnej pomoci v situácii spôsobenej nákazou COVID-19, opatrenia dočasného krízového rámca štátnej pomoci Komisie na podporu hospodárstva v nadväznosti na agresiu Ruska voči Ukrajine, zmenené všeobecné pravidlá o skupinových výnimkách [nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1315], navrhovaná revízia nariadenia o pomoci *de minimis*, https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-de-minimis_sk.

a zároveň zabezpečuje rovnaké zaobchádzanie a obmedzuje neprímerané narušenia hospodárskej súťaže, ktoré by mohli ohrozovať jednotný trh.

Vďaka mnohorakým opatreniam sa európske MSP mohli chopiť nových trhových príležitostí, ktoré ponúka zelená a digitálna transformácia a medziodvetvová a cezhraničná spolupráca. Od zriadenia 150 centier digitálnych inovácií po celom kontinente po rozvinutie siete poradcov v oblasti udržateľnosti pre MSP¹², od zavádzania spôsobov transformácie pre európske priemyselné ekosystémy¹³ po reformu koncepcie trhu s elektrinou¹⁴, od pomoci v záujme spravodlivého prístupu MSP k údajom¹⁵ po mobilizáciu rizikového kapitálu pre startupy a MSP v strategických oblastiach, ako je vesmír¹⁶, a od posilnenia internacionalizácie¹⁷ a obchodu¹⁸, ako aj podpory obchodných príležitostí cez stratégiu Global Gateway¹⁹ po ochranu duševného vlastníctva²⁰: potreby MSP sú v popredí záujmu vo všetkých oblastiach práce Komisie.

MSP však napriek tomu čelia veľkej neistote, obmedzeniam dodávok, nedostatku pracovných síl a nie vždy spravodlivej hospodárskej súťaži. Vzhľadom na nestálosť a nepredvídateľnosť súčasnej hospodárskej situácie je pre MSP ťažšie rozvíjať svoje podnikanie. V určitých obdobiach rokov 2021 a 2022 mali ťažkosti s prijímaním nových zamestnancov, keď sa snažili uspokojiť výrazný nárast dopytu. Okrem toho museli čeliť vyšším nákladom na energie, ktoré spôsobila ruská útočná vojna proti Ukrajine, zatiaľ čo rýchlo rastúce ceny surovín ešte viac zvýšili tlak na malé podniky. Stúpajúce úrokové sadzby takisto sťažili prístup MSP k financovaniu.

Je pravdepodobné, že tieto úskalia budú pretrvávajúť. Preto je nevyhnutné, aby EÚ a členské štáty naďalej neúnavne podporovali MSP, pomáhali im pri konsolidácii ich obnovy a využívaní ich plného potenciálu, aby všetky MSP – od obchodníka na rohu cez rodinný hotel až po technologické startupy – mohli naďalej prispievať k dlhodobej prosperite Európy.

Zámerom Komisie je poskytnúť prostredníctvom tohto balíka pomoci pre MSP krátkodobú pomoc, zvýšiť dlhodobú konkurencieschopnosť a odolnosť MSP a podporiť spravodlivé podnikateľské prostredie, ktoré je priaznivé pre MSP. Balík zahŕňa:

---

¹² V rámci siete Enterprise Europe Network.

¹³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_sk.

¹⁴ COM(2023) 148 final. Návrh by členským štátom umožnil uplatňovať počas energetických kríz kontrolu cien v prípade MSP, ako aj spotrebiteľov.

¹⁵ COM(2022) 68 final.

¹⁶ Prostredníctvom investičného nástroja CASSINI sa vkladá takmer 700 miliónov EUR do fondov rizikového kapitálu, ktoré investujú do kozmického priestoru, a celkovo sa mobilizuje najmenej 1,5 miliardy EUR rizikového kapitálu pre startupy a MSP.

¹⁷ MSP využívajú aj finančné prostriedky z Programu pre jednotný trh vo výške 1 miliardy EUR, ktoré sú vyčlenené na podporu posilňovania konkurencieschopnosti a internacionalizácie MSP a na smerovanie podpory pre MSP cez sprostredkovateľov pre MSP, napríklad prostredníctvom siete Enterprise Europe Network a euroklastrov, ktorých činnosť uľahčuje Európska platforma pre spoluprácu klastrov.

¹⁸ Všetky nové obchodné dohody EÚ obsahujú osobitné kapitoly týkajúce sa MSP s ustanoveniami na pomoc MSP pri rozvíjaní ich podnikania na zahraničných trhoch. Špecializovaný mechanizmus na podávanie sťažností (<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/sk/content/jednotne-kontaktne-miesto>) umožňuje MSP nahlasovať prekážky pri prístupe na zahraničné trhy.

¹⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_sk.

²⁰ COM(2020) 760. Akčný plán pomáha spoločnostiam, najmä MSP, čo najlepšie využiť svoje vynálezy a výtvy.

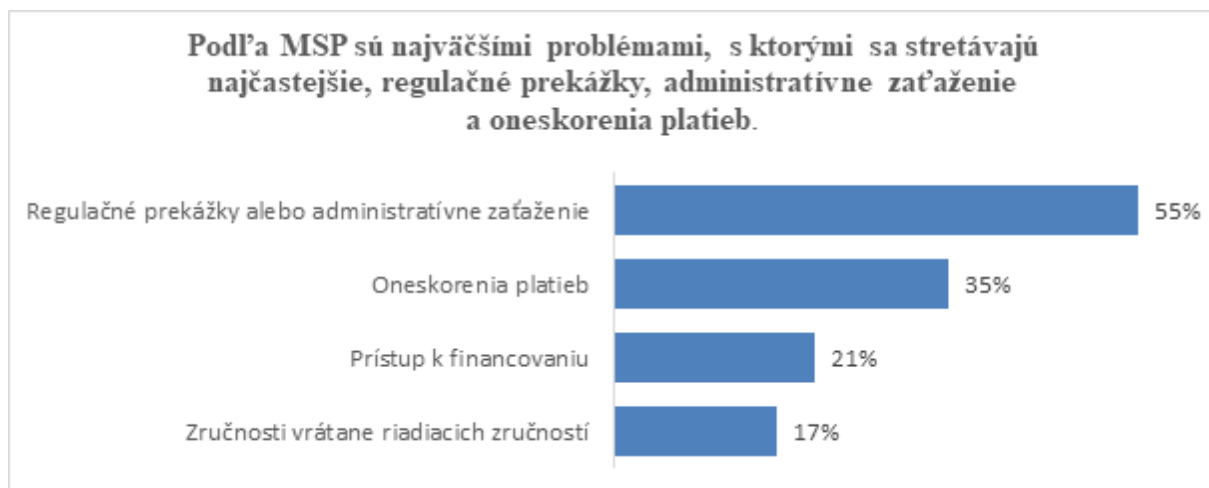
- návrh **nariadenia o oneskorených platbách**,
- návrh **smernice o zjednodušení daní pre MSP**,
- súbor **opatrení**, ktoré majú uľahčiť činnosť MSP, zlepšiť ich prístup k financiam a ku kvalifikovanej pracovnej sile a podporovať MSP počas ich celého životného cyklu.

Spríevodným dokumentom k oznámeniu je prvá správa o vykonávaní **jednotnej digitálnej brány** a prvé predbežné preskúmanie nariadenia o vzťahoch medzi platformami a podnikmi (ďalej len „**nariadenie P2B**“)²¹.

2 Výzvy: MSP a ich trvalé oživenie

MSP zatiaľ nedosiahli úrovne výkonnosti pred pandémie. Predpokladá sa, že po úprave o infláciu zostane pridaná hodnota MSP v roku 2023 na úrovni 3,6 % (v porovnaní s 1,8 % v prípade veľkých podnikov), čiže pod úrovňou roku 2019, zatiaľ čo zamestnanosť v rámci MSP sa sotva dostala na úrovne pred krízou²². V reálnom vyjadrení zaznamenali v roku 2022 MSP v 12 zo 14 priemyselných ekosystémov²³ zníženie pridanej hodnoty a v roku 2023 sa predpokladá zníženie pridanej hodnoty v prípade MSP vo všetkých ekosystémoch.

Obrázok 1: Kľúčové výzvy pre MSP; zdroj: rýchly prieskum Eurobarometra č. 486

Celkom 55 % MSP²⁴ považuje za najväčší problém administratívne zaťaženie alebo regulačné prekážky. Predvídateľné regulačné prostredie, dobrá správa vecí verejných a účinný inštitucionálny rámec prispievajú k posilneniu konkurencieschopnosti, dosahovaniu spravodlivosti a poskytovaniu pomoci.

Oneskorené platby, ktorým MSP čelia, brzdia konkurencieschopnosť, zvyšujú neistotu a odrádzajú od účasti na postupoch verejného obstarávania. V každej takto dotknutej spoločnosti zvyšujú potrebu pracovného kapitálu a finančné náklady, vedú k zvyšovaniu

²¹ V nariadení (EÚ) 2019/1150 (ďalej len „nariadenie P2B“) sa stanovujú pravidlá na vytvorenie spravodlivého, transparentného a predvídateľného podnikateľského prostredia najmä pre menšie podniky a obchodníkov na online platformách.

²² Preskúmanie výkonnosti MSP z roku 2023, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_sk.

²³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_sk.

²⁴ Rýchly prieskum Eurobarometra 486, MSP, startupy, scaleupy a podnikanie, september 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

nákladov v dôsledku času vynaloženého na stíhanie dlžníkov, čím znižujú schopnosť investovať.

Prístup k financovaniu si v prípade malých podnikov vyžaduje viac úsilia ako v prípade veľkých spoločností. Vyššia neistota a vyššie náklady na financovanie znižujú schopnosť MSP investovať. Na konci roka 2022 MSP očakávali bezprostredné zhoršenie dostupnosti všetkých druhov financovania²⁵.

Pre 27 % MSP v EÚ je v poslednom čase najväčším problémom dostupnosť kvalifikovaných zamestnancov alebo skúsených manažérov²⁶, pričom 70 % MSP uvádza zvýšenie nákladov práce²⁷. Z výsledkov prieskumu Eurobarometra týkajúceho sa zručností²⁸, ktoré sa predkladajú súčasne s týmto oznámením, vyplýva, že nedostatok zručností brzdí podnikanie v prípade 63 % MSP a takisto potláča snahu o digitalizáciu (v prípade 45 % MSP) a ekologizáciu (v prípade 39 % MSP).

Tieto výzvy budú stredobodom opatrení prezentovaných v tomto balíku pomoci pre MSP, ako je opísané ďalej.

3 Pomoc pre MSP: ako pomôcť MSP podnikat' v náročných časoch

3.1 Zjednodušenie pre MSP

3.1.1 Zjednodušenie daní

Podniky, najmä tie, ktoré vykonávajú cezhraničné činnosti, čelia zložitosti a vysokým nákladom spojeným s dodržiavaním predpisov, pretože pri podnikaní vo viacerých členských štátoch musia dodržiavať požiadavky rôznych systémov dane z príjmov právnických osôb. Komisia preto v rámci tohto balíka pomoci pre MSP navrhuje výrazné zjednodušenie v oblasti priameho zdaňovania MSP, ktoré si vytvorili zdaniteľnú prítomnosť v inom členskom štáte na základe stálej prevádzkarne. Tieto MSP by si mohli vypočítať základ dane zo svojich stálych prevádzkarní v iných členských štátoch v súlade s pravidlami členského štátu, v ktorom majú svoje ústredie a s ktorého pravidlami sú najlepšie oboznámené. Plánované pravidlá budú prínosom najmä pre MSP, ktoré sa nachádzajú v počiatočnom štádiu rozširovania do zahraničia. V posúdení vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu, sa odhaduje, že náklady MSP na dodržiavanie daňových predpisov by sa mohli znížiť o 32 %, čo by viedlo k celkovým úsporám vo výške 3,4 miliardy EUR ročne.

Navyše s cieľom zmierniť zaťaženie, ktoré znášajú malé podniky vykonávajúce cezhraničné činnosti pri platbe DPH v celej EÚ, budú od 1. januára 2025 platiť nové pravidlá týkajúce sa DPH²⁹. Oprávnené malé podniky budú mať možnosť oslobodiť od DPH dodania tovaru a poskytovanie služieb, ktoré uskutočňujú nielen vo svojom členskom štáte usadenia, ale aj v ktoromkoľvek inom členskom štáte EÚ.

---

²⁵ Prieskum o prístupe podnikov k financovaniu, SAFE, december 2022, https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_sk.

²⁶ Tamže.

²⁷ Tamže.

²⁸ Rýchly prieskum Eurobarometra 529 o Európskom roku zručností: Nedostatok zručností, stratégie prijímania a udržania zamestnancov v malých a stredných podnikoch (zverejnený v septembri 2023).

²⁹ Smernica Rady (EÚ) 2020/285.

Komisia:

- **Opatrenie č. 1:** navrhuje smernicu o zjednodušení daní, ktorou sa pre MSP zavádza systém zdaňovania v krajine ústredia.

3.1.2 Lepšia regulácia pre MSP

Komisia je odhodlaná zabezpečiť regulačné prostredie priaznivé pre podnikanie, ktoré MSP pomôže dosiahnuť produktivnosť, konkurencieschopnosť a odolnosť. V roku 2021 Komisia ešte viac posilnila test MSP, nástroj na analýzu vplyvu návrhov na MSP, s cieľom ďalej zlepšovať svoju analýzu a uvedené vplyvy lepšie vykazovať³⁰. Test MSP sa musí v súčasnosti vykonávať a vykazovať systematickejšie vo všetkých správach o posúdení vplyvu, ak je to primerané vzhľadom na relevantnosť iniciatívy pre MSP. Ďalšie zlepšenie uplatňovania testu MSP je však uskutočniteľné aj potrebné: Komisia preto naviaže na odporúčania týkajúce sa uplatňovania testu MSP, ktoré neskôr v roku 2023 vydá platforma Fit for Future³¹, aby zabezpečila ešte podrobnejšie a konzistentnejšie posudzovanie vplyvu svojich právnych návrhov na MSP³².

Na základe filtra MSP³³, čo je kľúčový nástroj v rámci testu MSP používaný v prvotných fázach tvorby politík, **sa 80 % všetkých legislatívnych iniciatív EÚ považuje za relevantné pre MSP**. Od januára 2022 sú ústredným bodom pozornosti tohto nástroja v úzkej spolupráci s vyslancami pre MSP práve záujmy MSP³⁴. Od marca 2023 dochádza k posilneniu vďaka novej kontrole konkurencieschopnosti, v rámci ktorej sa vo všetkých posúdeniach vplyvu integrovane informuje o vplyvoch na konkurencieschopnosť podnikov, a to aj na konkurencieschopnosť MSP. Výbor pre kontrolu regulácie, nezávislý orgán dohľadu Komisie pre kontrolu kvality návrhov posúdení a hodnotení vplyvu, bol doplnený dvomi členmi a jeho mandát bol posilnený tak, aby sa mohol lepšie zamerať na konkurencieschopnosť. Od výboru sa teraz vyžaduje, aby okrem uplatňovania zásady rovnováhy záťaže a začlenenia výhľadového rozmeru do posúdení a hodnotení vplyvu Komisie venoval osobitnú pozornosť aj vplyvom na konkurencieschopnosť. Pritom posudzuje kvalitu odhadov nákladov a to, či sa v správach dostatočne skúma potenciál na zjednodušenie právnych predpisov a zníženie zbytočného zaťaženia podnikov a občanov. Na svojom nasledujúcom výročnom zasadnutí s orgánmi dohľadu bude výbor podrobnejšie diskutovať o konkurencieschopnosti a vplyvoch na MSP a vymení si najlepšie postupy s ostatnými kontrolnými orgánmi EÚ³⁵.

³⁰ COM(2021) 219 final a https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_sk.

³¹ Platforma Fit for Future je skupina odborníkov na vysokej úrovni, ktorá pomáha Komisii v jej úsilí o zjednodušenie právnych predpisov EÚ a zníženie súvisiacich zbytočných nákladov, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_sk.

³² Tým sa nadväzuje aj na návrhy Konferencie o budúcnosti Európy z roku 2022 týkajúce sa zvýšenia konkurencieschopnosti MSP a posilnenia testu MSP (návrhy 12, 17 a 35).

³³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/53934>.

³⁴ Skupina odborníkov z členských štátov na vysokej úrovni, ktorá poskytuje poradenstvo Komisii o všetkých aspektoch politiky v oblasti MSP, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-envoys-network_sk.

³⁵ Tie zahŕňajú aj členov organizácie RegWatchEurope, ktorá pozostáva z orgánov dohľadu Holandska, Fínska, Švédska, Nemecka, Dánska, Nórska, Českej republiky a Spojeného kráľovstva.

Komisia vymenuje osobitného vyslanca EÚ pre MSP, ktorý bude podávať správy priamo predsedovi a zároveň aj komisárovi pre vnútorný trh o všetkých činnostiach súvisiacich s MSP vykonávaných v spolupráci s útvarmi Generálneho riaditeľstva pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP (GR GROW), ktoré budú prácu vyslanca podporovať. Okrem všeobecnejšej podpory a koordinácie v rámci Komisie sa tak bude môcť vyslanec EÚ pre MSP v rámci siete vyslancov pre MSP aj mimo nej a na základe uvedeného vývoja zúčastňovať na vypočutiach výboru pre kontrolu regulácie s generálnymi riaditeľstvami, pokiaľ sa tieto vypočutia budú týkať iniciatív s veľkým vplyvom na MSP. V tejto súvislosti a bez toho, aby bolo dotknuté fungovanie a nezávislosť výboru, bude môcť vyslanec EÚ pre MSP otvárať témy a upozorňovať výbor na závažné nepriaznivé účinky na MSP, ako aj na potenciálne dodatočné opatrenia na ich zmiernenie, na spoľahlivosť analýzy nákladov a prínosov a analýzy konkurencieschopnosti a na konzultačné činnosti. Okrem toho bude vyslanec EÚ pre MSP na základe filtra MSP predkladať Komisii zoznam iniciatív, ktoré majú na MSP najväčší vplyv, na základe čoho Komisia vykoná úplný test MSP.

Hoci systém vo všeobecnosti plní svoje ciele³⁶, Komisia sa usiluje o ďalšie zmiernenie zaťaženia vyplývajúceho z právnych predpisov EÚ. V rámci Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) je súčasťou každého hodnotenia a revízie právnych predpisov systematické hľadanie možností, ako znížiť zaťaženie. K tomuto procesu prispieva platforma Fit for Future. V prípade všetkých významných návrhov sa komplexnými posúdeniami vplyvu zabezpečuje, aby prínosy prevažovali náklady. Od januára 2022 Komisia na základe svojej **zásady rovnováhy záťaže** zaviedla „nákladovú brzdu“, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby boli administratívne náklady v danej oblasti politiky v čo najväčšej miere vyrovnané a náklady na prispôsobenie vykompenzované. V prvý rok vykonávania uvedenej zásady sa významne znížili administratívne náklady, pričom návrhy priniesú čisté úspory vo výške 7,3 miliardy EUR³⁷. Komisia je plne odhodlaná využiť potenciál tohto nástroja v nasledujúcich rokoch.

Komisia s cieľom zaviesť nadčasový regulačný rámec priaznivejší pre inováciu³⁸ podporuje využívanie experimentálnych regulačných prostredí³⁹ vo viacerých inovatívnych oblastiach, ako je umelá inteligencia⁴⁰ a virtuálne svety⁴¹. Takéto nástroje by sa mali uplatňovať vo väčšej miere, aby sa podnikom v EÚ, najmä MSP a startupom, umožnilo v kontrolovanom reálnom prostredí experimentovať s novými technológiami, postupmi, službami, aplikáciami a obchodnými modelmi, a to predovšetkým v prípadoch, keď ich rozvoj brzdí právna neistota alebo medzery v regulácii a regulačné prekážky.

S cieľom lepšie zohľadniť záujmy MSP pri vypracúvaní nových legislatívnych návrhov bude Komisia systematicky zvažovať určité druhy ustanovení priaznivých pre MSP. Vo vhodných a opodstatnených prípadoch zahŕňajú:

---

³⁶ V dokumente *OECD Regulatory Policy Outlook 2021* (Výhľad OECD v oblasti regulačnej politiky na rok 2021) sa systém lepšej právnej regulácie Európskej komisie umiestnil na prvom mieste ako najpokročilejší z hľadiska konzultácií so zainteresovanými stranami a hodnotení a na treťom mieste z hľadiska posudzovania vplyvu.

³⁷ *Annual Burden Survey 2022 – The European Union's efforts to simplify legislation* (Ročný prieskum zaťaženia 2022 – Úsilie Európskej únie o zjednodušenie právnych predpisov), september 2023.

³⁸ 2020/C 447/01.

³⁹ SWD(2023) 277 final.

⁴⁰ COM(2021) 206 final.

⁴¹ COM(2023) 442 final.

1. možnosť povoliť MSP dlhšie prechodné obdobia, aby sa zabezpečila predvídateľnosť a uľahčilo MSP dodržiavanie nových právnych predpisov;
2. požiadavky, aby Komisia a/alebo členské štáty v náležitých prípadoch poskytovali MSP osobitné usmernenia týkajúce sa vykonávania navrhovaného právneho predpisu (napr. zhrnutie právneho predpisu, online školiaci materiál);
3. požiadavku, aby Komisia venovala osobitnú pozornosť vplyvu delegovaných a vykonávacích aktov na MSP, v ktorých sa často stanovuje úroveň nákladov pre MSP, a aby podnecovala spätnú väzbu od zainteresovaných strán prostredníctvom portálu Vyjadrite svoj názor: Zjednodušiť!⁴² alebo
4. doložku o preskúmaní a doložku o ukončení platnosti v sekundárnych právnych predpisoch, s načasovaním zlučiteľným s procesom hodnotenia *ex post*, aby sa minimalizovali požiadavky na vykazovanie a ďalšie požiadavky na dodržiavanie predpisov a zabezpečilo sa zmysluplné posúdenie toho, či je právny predpis naďalej vhodný na svoj účel a či sú jeho ustanovenia vhodné pre MSP.

Komisia bude naďalej zlepšovať svoje procesy lepšej právnej regulácie, ako aj zviditeľňovanie svojich činností v oblasti lepšej právnej regulácie súvisiacich s MSP a konkurencieschopnosťou, aby zabezpečila lepšie fungovanie právnych predpisov a politík EÚ pre MSP. Všetky opatrenia uvedené v tomto oznámení umožnia Komisii zlepšiť kvalitu svojho posudzovania vplyvov právnych návrhov na MSP a uplatňovania zásady „najskôr myslieť na malých“⁴³ vo všetkých politikách EÚ.

Komisia nekoná sama, dôležitý je aj záväzok spoluzákonodarcov a vnútroštátnych a regionálnych orgánov konajúcich v rámci svojich právomocí. Navrhované opatrenia umožnia začleniť rozmer MSP do medziinštitucionálneho procesu tvorby práva, pretože zabezpečenie vysokej kvality práva EÚ na základe dôkladného posúdenia vplyvov je spoločnou zodpovednosťou spoluzákonodarcov. Členské štáty navyše zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby vnútroštátne právne predpisy vrátane opatrení, ktorými sa transponuje právo EÚ, podporovali zásadu „najskôr myslieť na malých“, a aby sa znižovalo administratívne zaťaženie MSP.

A napokon by hncou silou vykonávania politík EÚ priaznivých pre MSP mali byť výkonné a decentralizované agentúry, ako aj ďalšie subjekty EÚ⁴⁴, a to najmä prostredníctvom asistenčných pracovísk pre MSP alebo kontaktných miest pre MSP, príslušných usmernení pre MSP vo všetkých jazykoch EÚ alebo online nástrojov priaznivých pre MSP⁴⁵.

Komisia:

- **Opatrenie č. 2:** bude systematicky zvažovať konkrétne ustanovenia priaznivé pre MSP v nových legislatívnych návrhoch, ak sú potrebné, opodstatnené a v súlade s cieľmi politík Únie.

⁴² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say-simplify_sk

⁴³ Zásada „najskôr myslieť na malých“ bola definovaná v iniciatíve „Small Business Act“ (SBA) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52008DC0394> a ďalej rozpracovaná v revízii uvedenej iniciatívy <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52011DC0078>.

⁴⁴ Ďalšie subjekty, ktoré sú dôležité pre MSP, napríklad Európsky inovačný a technologický inštitút.

⁴⁵ Osvedčené postupy zahŕňajú digitálny nástroj na posudzovanie rizík vyvinutý Európskou agentúrou pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, nástroj na posúdenie vyspelosti MSP v oblasti kybernetickej bezpečnosti Agentúry Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť alebo portál Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo venovaný podnikateľom.

- **Opatrenie č. 3:** vymenuje osobitného vyslanca EÚ pre MSP, ktorý bude Komisii poskytovať usmernenia a poradenstvo v oblasti otázok týkajúcich sa MSP a navonok presadzovať záujmy MSP. Vyslanec bude podávať správy priamo predsedovi a zároveň aj komisárovi pre vnútorný trh o všetkých činnostiach súvisiacich s MSP vykonávaných v spolupráci s útvarmi GR GROW, ktoré budú prácu vyslanca podporovať.
- **Opatrenie č. 4:** zabezpečí účasť vyslanca EÚ pre MSP na vypočutiach výboru pre kontrolu regulácie s generálnymi riaditeľstvami, pokiaľ sa tieto vypočutia budú týkať iniciatív s veľkým vplyvom na MSP.
- **Opatrenie č. 5:** spolu s Európskym parlamentom a Radou bude počas spoločného legislatívneho procesu podporovať vykonávanie posudzovania „na mieste“, pokiaľ ide o vplyv navrhovaných podstatných zmien v návrhoch Komisie na MSP a konkurencieschopnosť.
- **Opatrenie č. 6:** bude spolupracovať s výkonnými a decentralizovanými agentúrami s cieľom identifikovať a propagovať osvedčené postupy na podporu MSP, aby mohli MSP ľahšie využívať služby agentúr,
- **Opatrenie č. 7:** bude spolupracovať s členskými štátmi pri podpore experimentovania a inovácie v prípade startupov prostredníctvom experimentálnych regulačných prostredí.

3.1.3 Používanie digitálnych technológií na zníženie zaťaženia a zlepšenie odolnosti

Intenzívnejšia digitalizácia môže významne znížiť zaťaženie a náklady MSP. Jednotná digitálna brána⁴⁶ predstavuje jednotné kontaktné miesto na získanie spoľahlivých administratívnych a regulačných informácií, online postupov a pomoci na všetkých úrovniach verejnej správy. Pomáha MSP lepšie využívať príležitosti, ktoré ponúka jednotný trh, a výrazne znižuje ich administratívne zaťaženie prostredníctvom online postupov v kľúčových oblastiach. Z prvej správy o vykonávaní jednotnej digitálnej brány, ktorá bola predložená ako súčasť balíka pomoci pre MSP, vyplýva, že jednotná digitálna brána pomohla MSP získať prístup k vysokokvalitným informáciám o pravidlách a postupoch platných na celom jednotnom trhu, čo je prínosom najmä pre malé podniky s obmedzenými administratívnymi kapacitami.

Ako sa uvádza v správe, Komisia spolupracuje s členskými štátmi na zavedení online postupov a spustení technického systému založeného na zásade „jedenkrát a dost“, ktorý by mal byť plne funkčný do decembra 2023. Týmto sa umožní cezhraničná výmena kľúčových dokumentov medzi orgánmi verejného sektora a predíde tomu, aby MSP museli opakovane predkladať dokumenty v rôznych členských štátoch. Znížia sa tým aj náklady na voľný pohyb na jednotnom trhu, administratívne problémy a prekážky, pričom podnikom nevzniknú žiadne ďalšie povinnosti.

Konkrétnym prípadom sú problémy, ktoré zažívajú mnohé MSP s **prenosným dokumentom A1** (s cieľom určiť, ktoré právne predpisy z oblasti sociálneho zabezpečia sa týkajú držiteľa). Od konca tohto roka budú technické systémy založené na zásade „jedenkrát a dost“ uľahčovať podávanie opakujúcich sa žiadostí o dokument A1 a umožňovať získanie výstupu elektronicky. V nedávnom oznámení Komisie o digitalizácii v oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia sa navyše uvádzajú ďalšie opatrenia na uľahčenie interakcie migrujúcich občanov a podnikov pôsobiacich v zahraničí, a to najmä MSP, s vnútroštátnymi orgánmi v oblasti sociálneho zabezpečenia, akým je napríklad **pilotný projekt európskeho preukazu**

⁴⁶ COM(2018) 1724. Prístupné prostredníctvom webového portálu Your Europe: <https://europa.eu/youreurope/>.

sociálneho zabezpečenia (ESSPASS) týkajúci sa prenosného dokumentu A1⁴⁷. V rovnakom duchu sa v súvislosti s iniciatívou zmiernenia a zjednodušenia vykazovania (oddiel 3.1.4) vytvorením **elektronického formátu (elektronického vyhlásenia) vyhlásenia o vysielaní pracovníkov** podstatne zníži administratívne zaťaženie a náklady zamestnávateľov na dodržiavanie predpisov, keďže im umožní vo všetkých zúčastnených členských štátoch využívať zjednodušené vyhlásenie v jednotnom formáte v ich vlastnom jazyku.

Nedávny návrh na ďalšie rozšírenie využívania digitálnych nástrojov a procesov v oblasti práva obchodných spoločností EÚ je dôležitým krokom smerom k digitalizácii práva obchodných spoločností, ktorý pomôže MSP pri podnikaní v EÚ⁴⁸. Vďaka osvedčeniu spoločností EÚ a uplatňovaniu zásady „jedenkrát a dost“, keď spoločnosti zakladajú dcérske spoločnosti a pobočky v iných členských štátoch, sa výrazne zníži administratívne zaťaženie spoločností, a to o odhadovaných 437 miliónov EUR ročne⁴⁹. Spoločnosti môžu mať prínos aj zo zviditeľnenia svojich informácií prostredníctvom systému prepojenia obchodných registrov (BRIS)⁵⁰ na jednotnom trhu. Okrem toho sa môžu MSP dotknuté porušením práva EÚ obrátiť pri riešení sporov a dosahovaní mimosúdnej nápravy na sieť SOLVIT⁵¹.

Ďalšia digitalizácia MSP je nevyhnutným predpokladom zaistenia ich konkurencieschopnosti, odolnosti a schopnosti inovovať. Cieľom politického programu Digitálne desaťročie⁵² je, aby do roku 2030 viac než 90 % MSP dosiahlo aspoň základnú úroveň digitálnej intenzity. Kľúčovým nástrojom na podporu tohto cieľa sú európske centrá digitálnych inovácií spolufinancované z programu Digitálna Európa. Podporujú spoločnosti, a najmä MSP, na ich ceste k digitalizácii. Prostredníctvom posudzovania digitálnej vyspelosti MSP (posúdenie digitálnej vyspelosti) zabezpečujú európske centrá digitálnych inovácií cieleňú pomoc, a to od technickej odbornosti a testovania („testovanie pred investovaním“) až po inovačné služby, ako sú finančné poradenstvo, odborná príprava a rozvoj zručností. V súčasnosti možno nájsť 151 európskych centier digitálnych inovácií v 30 európskych krajinách. Do konca roka 2025 by mali európske centrá digitálnych inovácií pomôcť približne 100 000 podnikom a subjektom verejného sektora v Európe. Sektorové testovacie a experimentálne zariadenia podporujú vývojárov umelej inteligencie pri účinnejšom uvádzaní dôveryhodnej umelej inteligencie na trh, čím sa uľahčuje jej využívanie malými podnikmi v Európe⁵³.

---

⁴⁷ COM(2023) 501 final.

⁴⁸ COM(2023) 177 final.

⁴⁹ Pozri aj súvisiace posúdenie vplyvu, SWD(2023) 178 final.

⁵⁰ BRIS prepája všetky vnútroštátne registre a zverejňuje informácie o 20 miliónoch spoločností a ich pobočiek.

⁵¹ https://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_sk.htm; v marci 2023 Komisia navrhla pre sieť SOLVIT referenčnú hodnotu, podľa ktorej by mala v každom členskom štáte vyriešiť minimálne 90 % prípadov do 12 mesiacov.

⁵² Rozhodnutie (EÚ) 2022/2481, ktorým sa zriaďuje politický program Digitálne desaťročie do roku 2030.

⁵³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/activities/testing-and-experimentation-facilities>.

Komisia:

- **Opatrenie č. 8:** v spolupráci s členskými štátmi spustí do konca roka 2023 technický systém založený na zásade „jedenkrát a dost“ a ďalej rozšíri rozsah pôsobnosti jednotnej digitálnej brány tak, aby zahŕňala nové postupy, pričom sa budú zohľadňovať potreby MSP.

3.1.4 Zjednodušenie postupov a požiadaviek na vykazovanie

Komisia v súvislosti so zlepšovaním dlhodobej konkurencieschopnosti podnikov v EÚ⁵⁴ presadzuje racionalizáciu požiadaviek na vykazovanie vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ s cieľom znížiť toto zaťaženie o 25 % bez toho, aby to ohrozilo súvisiace ciele politik. Táto ambícia sa týka zníženia regulačného zaťaženia pre podniky všetkých veľkostí, ale osobitne je relevantná pre MSP. Požiadavky na vykazovanie sú na jednej strane dôležité na riadne monitorovanie a presadzovanie právnych predpisov, no pre mnohé spoločnosti, najmä MSP, môžu byť zaťažujúce, viesť k vzniku nákladov a ovplyvňovať ich schopnosť rasti. Ich nahromadenie v priebehu času môže vyústiť do plnenia nadbytočných, duplicitných alebo zastaraných povinností, neefektívnej frekvencie a načasovania vykazovania alebo neprimeraných metód získavania údajov⁵⁵. V takýchto prípadoch môže byť zjednodušenie povinností v oblasti vykazovania alebo riešenie potrieb konkrétnych skupín podnikov, ako napríklad MSP, príležitosťou na zmiernenie zaťaženia podnikov.

Prvé významné právne predpisy, v ktorých sa zjednodušujú povinnosti v oblasti vykazovania, Komisia navrhuje už od marca 2023⁵⁶ a ďalšie opatrenia budú predložené spoločne s pracovným programom Komisie. Prostredníctvom dobrovoľnej, jednoduchej a štandardizovanej metodiky na vykazovanie záležitostí environmentálneho, sociálneho a správneho charakteru sa predovšetkým zníži zaťaženie a uľahčí sa prístup MSP k udržateľnému financovaniu (pre viac informácií pozri oddiel 3.2.4 ďalej). Návrh Komisie na odklad lehoty na prijatie sektorových európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti⁵⁷ bude navyše prínosom pre spoločnosti patriace do rozsahu pôsobnosti smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD) vrátane kótovaných MSP. Umožní im to zamerať sa na zavedenie prvého súboru štandardov. Úpravami prahových hodnôt vymedzujúcich MSP podľa smernice o účtovníctve sa zníži počet spoločností, ktoré

⁵⁴ COM(2023) 168 final.

⁵⁵ Ak sú dobre navrhnuté, náklady na požiadavky na vykazovanie sa do veľkej miery vykompenzujú ich prínosmi, napríklad monitorovaním znečistenia ovzdušia alebo dohľadom nad finančným sektorom a zachovaním finančnej stability. Tieto požiadavky nie sú iba súčasťou primárnych právnych predpisov, ale aj vykonávacích alebo delegovaných aktov, prípadne dokonca prevádzkových podmienok.

⁵⁶ Preskúmanie rámca EÚ pre krízové riadenie bánk a ochranu vkladov; vykonávacie technické predpisy týkajúce sa vykazovania a zverejňovania informácií poisťovňami a zaisťovňami; návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 223/2009 o európskej štatistike; preskúmanie správy hospodárskych záležitostí – zjednodušenie vykazovania; návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o detergentoch a povrchovo aktívnych látkach; Colný kódex Únie; všeobecný farmaceutický právny rámec; viaceré pripravované alebo navrhnuté iniciatívy v oblasti dopravy, ako napríklad smernica o kombinovanej doprave, harmonizovaný právny rámec riadenia železničnej kapacity a dopravy a zrušenie koridorov železničnej nákladnej dopravy v rámci balíka na ekologizáciu nákladnej dopravy, revízie hmotností a rozmerov (pozri balík na ekologizáciu nákladnej dopravy), ako aj smernice o štátnej prístavnej kontrole atď.

⁵⁷ Prvý súbor európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti [COM(2023) 5303 final] výrazne znížil zaťaženie spojené s vykazovaním v porovnaní s technickým poradenstvom, ktoré poskytovala skupina EFRAG. Komisia rozšírila zásadu vykazovania len podstatných informácií, zaviedla viacero postupných zmien a niektoré požiadavky na zverejňovanie určila ako dobrovoľné.

v súčasnosti patria do rozsahu uplatňovania požiadaviek na vykazovanie informácií o udržateľnosti podľa smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD) a nariadenia o taxonómii⁵⁸.

V oblasti monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov sa ďalej zníženou frekvenciou povinného vykazovania zlepšení v metodikách v prípade prevádzkovateľov energetického sektora, subjektov v energeticky náročných odvetviach a leteckej doprave, zmierni zaťaženie spoločností bez toho, aby tým bola dotknutá účinnosť monitorovania. Vďaka zjednodušeniu povinností v oblasti vykazovania vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov sa okrem toho skonsolidujú požiadavky na vykazovanie a zníži sa frekvencia vykazovania, pričom to nebude mať vplyv na transparentnosť ani kvalitu údajov.

V nadchádzajúcich týždňoch Komisia komplexnejšie predstaví opatrenia, ktoré už boli prijaté a ktoré sa ešte len majú prijať na racionalizáciu povinností v oblasti vykazovania pre všetky podniky. Komisia má v úmysle vyčleniť tejto činnosti významné miesto vo svojom pracovnom programe na rok 2024, pričom toto úsilie bude sprevádzať balík návrhov a plánovaných hodnotení. **Toto úsilie bude systematizované do konca roka 2023** pre nadchádzajúce cykly:

- zavedením štandardizovaných prostriedkov mapovania požiadaviek na vykazovanie v existujúcich právnych predpisoch alebo správnych dojednaniach a v nových návrhoch vo všetkých útvaroch Komisie,
- určením prioritných oblastí spolupráce s reprezentatívnym súborom spoločností, sektorových združení a vnútroštátnych orgánov (ktoré často slúžia ako rozhranie pre takéto vykazovanie),
- vypracovaním cieľných plánov racionalizácie jednotlivými útvarmi Komisie na rok 2024 a ďalšie obdobie.

Pri zabezpečovaní úspechu tohto celkového postupu znižovania zaťaženia zohrávajú významnú úlohu informácie od MSP a ďalších zainteresovaných strán. Portál „Vyjadrite svoj názor: Zjednodušiť!“ umožňuje zhromažďovať ich názory na povinnosti v oblasti vykazovania. Platforma Fit for Future bola takisto vyzvaná, aby venovala osobitnú pozornosť povinnostiam v oblasti vykazovania a začlenila do svojho ročného pracovného programu na rok 2024 vypracovanie jedného alebo viacerých stanovísk k tejto téme.

Komisia:

- **Opatrenie č. 9:** v októbri 2023 predstaví ďalší súbor návrhov na racionalizáciu požiadaviek na vykazovanie spoločne s pracovným programom vrátane uvedených opatrení, ktorý bude tvoriť súčasť systematického a opakujúceho sa cyklu na splnenie cieľa zníženia vykazovania o 25 %.

⁵⁸ Článok 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

3.2 Zlepšenie likvidity a prístupu k financiam

3.2.1 Riešenie oneskorených platieb

Oneskorená úhrada faktúr je problémom spoločností vo všetkých odvetviach naprieč všetkými členskými štátmi EÚ. Zvlášť negatívne dolieha na MSP, keďže tie závisia od pravidelných a predvídateľných peňažných tokov⁵⁹ a majú obmedzenejší prístup k likvidite než veľké podniky. MSP, ktoré znášajú oneskorené platby, musia pokrývať výsledný nedostatok likvidity z krátkodobých úverov, čo zvyšuje ich náklady na financovanie. Zníženie objemu oneskorených platieb je kľúčové na to, aby sa MSP poskytla likvidita potrebná na investovanie do inovácií alebo prenesenie zníženia nákladov na spotrebiteľov⁶⁰.

Komisia v rámci tohto balíka pomoci pre MSP navrhuje revíziu pravidiel týkajúcich sa oneskorených platieb, ktorou sa existujúca smernica o oneskorených platbách nahradí nariadením so záväznou maximálnou lehotou splatnosti 30 dní pri všetkých obchodných transakciách. Zautomatizuje sa v ňom platba kompenzačných poplatkov a úrokov v prípade oneskorených platieb, pričom tieto nové opatrenia budú doplnené spoľahlivým rámcom presadzovania. Spoločnosti sa tiež budú môcť na jeho základe jednoduchšie domáhať svojich práv, pretože sa zmierni ich zaťaženie a uľahčí sa prístup k účinnej náprave prostredníctvom mediácie.

Vzhľadom na to, že jeden deň omeškania znamená pre európske spoločnosti dodatočné finančné náklady vo výške 158 miliónov EUR, cieľom týchto nových pravidiel je znížiť objem oneskorených platieb o 35 %. Ďalej sa významne skrátí čas, ktorý spoločnosti vynakladajú na stíhanie dlžníkov, čím európske podniky ušetria 340 miliónov osobohodín, čiže 8,7 miliardy EUR. Okrem priamych peňažných prínosov by sa mala aj spravodlivejšie rozložiť likvidita v hospodárstve a znížiť závislosť MSP od externého financovania.

Zvoleným nástrojom revízie je nariadenie, ktorým sa má zrušiť a nahradiť súčasná smernica o oneskorených platbách. Nariadenie má mnohé výhody, najmä pokiaľ ide o potrebu riešiť cezhraničný aspekt oneskorených platieb. Umožňuje zaviesť rovnaké riešenia v celej EÚ, pokiaľ ide o kľúčové aspekty ako maximálna platobná lehota a postupy overovania, sadzba úrokov z omeškania a výška paušálnej kompenzácie. Členské štáty budú môcť zároveň prijať prísnejšie ustanovenia o určitých aspektoch.

Komisia:

- **Opatrenie č. 10:** navrhne nové nariadenie o oneskorených platbách, ktorým sa významne posilnia pravidlá EÚ na boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách.

3.2.2 Využitie plného potenciálu, ktorý ponúkajú programy EÚ pre MSP

Keďže očakávaná podpora pre MSP v rámci programov financovania EÚ⁶¹ by mala do roku 2027 dosiahnuť viac než 200 miliárd EUR, MSP majú prístup k širokej škále

⁵⁹ Pre viac informácií pozri správu o posúdení vplyvu týkajúcu sa oneskorených platieb, ktorá sa vydáva súčasne s týmto oznámením.

⁶⁰ So zreteľom na tieto ciele Komisia nedávno začala viacero postupov v prípade nesplnenia povinnosti v oblasti oneskorených platieb, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/inf_23_1808.

⁶¹ Zahŕňa to finančné prostriedky dostupné pre MSP z týchto nástrojov (odhady útvarov Komisie): Program InvestEU (6,9 miliardy EUR zo špecializovaného segmentu MSP a ďalších 0,82 miliardy EUR zo segmentu

finančnej podpory. Konkrétne bolo zavedených viacero opatrení na zmiernenie prehlbujúcich sa ťažkostí, ktorým čelia MSP pri prístupe k financovaniu⁶², v prvom rade segment MSP v rámci Programu InvestEU⁶³, ktorým sa zabezpečuje lepší prístup MSP k financovaniu s priaznivejšími finančnými podmienkami. Segment MSP zároveň pomáha MSP prispôbiť sa udržateľným obchodným praktikám a financuje startupy vyvíjajúce nové technológie v oblasti udržateľnosti.

Úloha segmentu MSP v rámci Programu InvestEU pri poskytovaní dlhovej a kapitálovej podpory európskym MSP bude v nasledujúcich rokoch mimoriadne významná. Banky, záručné inštitúcie a ďalší finanční sprostredkovatelia vykazujú obrovský dopyt po prostriedkoch z Európskeho investičného fondu (EIF) a požadujú trojnásobok celkovej kapacity na obdobie 2021 – 2027 vyčlenenej na záruky. Trhový dopyt po kapitálových investíciách už dosiahol celkovú kapacitu na obdobie 2021 – 2027 v prípade mnohých tematických oblastí vrátane čistých technológií, vied o živej prírode a digitálnej transformácie, ako aj sociálneho podnikania. Toto nadmerné podávanie žiadostí, pokiaľ ide o segment MSP v rámci Programu InvestEU, podľa všetkého zabráni tomu, aby EIF od roku 2025 uzatváral nové dohody o zárukách s finančnými sprostredkovateľmi, keďže zdroje vyčlenené na záruky budú dovedy úplne vyčerpané.

Komisia navrhuje v rámci Platformy strategických technológií pre Európu (STEP)⁶⁴ zvýšiť záruku EÚ dostupnú prostredníctvom vyčleneného segmentu platformy STEP v rámci Programu InvestEU o 7,5 miliardy EUR. Po schválení platformy STEP spoluzákonodarcami sa bude Komisia usilovať o rýchle využitie dodatočných prostriedkov vyčlenených na Program InvestEU v prospech MSP.

Členské štáty môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri zvyšovaní investícií vo svojich krajinách vyčlenením dodatočných prostriedkov na Program InvestEU z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo zo štátneho rozpočtu, ako aj využívať existujúce možnosti prevodu v rámci fondov zdieľaného riadenia.

V súvislosti s návrhom platformy STEP Komisia predstavila viacero spôsobov, ako využívanie takýchto zdrojov členským štátom uľahčiť, a ako zvýšiť objem finančných prostriedkov poskytovaných z Programu InvestEU MSP, a to najmä objasnením aspektov

---

sociálnych investícií a zručností), Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (45,2 miliardy EUR), EIC (10 miliárd EUR), Cassini (0,7 miliardy EUR), pilier MSP v rámci Programu pre jednotný trh (1 miliarda EUR), fond MSP pre duševné vlastníctvo (0,08 miliardy EUR), program Digitálna Európa (0,7 miliardy EUR), Európsky obranný fond (viac ako 0,2 miliardy EUR), Vesmírny program Únie (1 miliarda EUR), Program pre bezpečnú konektivitu – IRIS2 (0,72 miliardy EUR), Horizont Európa (15 miliárd EUR), Fond na spravodlivú transformáciu (4,8 miliardy EUR), Kreatívna Európa (2,3 miliardy EUR), Európsky fond regionálneho rozvoja (38,71 miliardy EUR), investičné iniciatívy v reakcii na koronavírus v rámci politiky súdržnosti a nástroj REACT-EU (22 miliárd EUR), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (30 miliárd EUR), Kohézny fond (0,05 miliardy EUR), Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (2,52 miliardy EUR), program LIFE (0,13 miliardy EUR), Nástroj na prepájanie Európy (0,2 miliardy EUR), Inovačný fond (0,17 miliardy EUR), Európsky sociálny fond plus (0,82 miliardy EUR), nový európsky inovačný program v oblasti prístupu k financovaniu (45 miliárd EUR) pre špičkové technologické startupy, MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.

⁶² Z najrôznejších finančných nástrojov, ktoré boli pre MSP dostupné počas predchádzajúceho viacročného finančného rámca (v období 2014 – 2020), bolo len zo samotného nástroja na poskytovanie záruk za úvery v rámci programu COSME uvoľnených 68 miliárd EUR na financovanie takmer 900 000 MSP, čím sa prispelo k vytvoreniu viac ako štyroch miliónov pracovných miest.

⁶³ [https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window sk](https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window_sk).

⁶⁴ COM(2023) 335 final.

štátnej pomoci v súvislosti so všetkými prevodmi zdrojov, ako aj s uplatňovaním aspektov zásady „výrazne nenarušiť“⁶⁵.

Keď sa členský štát rozhodne vyčleniť prostriedky na zložku Programu InvestEU v zodpovednosti členského štátu na účely realizácie existujúceho finančného produktu Programu InvestEU vypracovaného pre zložku v zodpovednosti EÚ medzinárodnou finančnou inštitúciou, ktorá je implementujúcim partnerom, ako napríklad skupinou EIB alebo Európskou bankou pre obnovu a rozvoj, nemusí to nevyhnutne znamenať štátnu pomoc, ako podrobnejšie vysvetľuje Komisia v návrhu platformy STEP⁶⁶. Takéto prípadné prevody prostriedkov (zo zdieľaného riadenia, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo štátnych rozpočtov) preto predstavujú rýchly, jednoduchý a voliteľný mechanizmus dostupný pre členské štáty na presmerovanie toľko potrebných financií do MSP bez zaťaženia v oblasti vykazovania, ktoré by presahovalo požiadavky Programu InvestEU. Túto možnosť prevodu dosiaľ využilo niekoľko členských štátov. Vzhľadom na vysoký dopyt na trhu sa členské štáty, ktoré ešte neprispeli, vyzývajú, aby tak urobili prostredníctvom zložky Programu InvestEU v zodpovednosti členských štátov, aby sa podporila realizácia finančných produktov pre MSP v týchto členských štátoch. Komisia bude spoločne so sieťou vyslancov pre MSP sledovať pokrok pri vykonávaní v rámci segmentu MSP.

Okrem toho môžu členské štáty a regióny na presmerovanie prostriedkov EÚ do rôznych finančných produktov vrátane úverov, záruk, kapitálu a iných rizikových mechanizmov zaviesť finančné nástroje spolufinancované programami zdieľaného riadenia EÚ. Takáto podpora môže priamo pomôcť MSP. Na uľahčenie tohto procesu poskytuje platforma Komisie fi-compass⁶⁷ prostriedky vrátane všeobecných informácií, usmernení, praktických nástrojov a možností vzdelávania, ktoré pomáhajú riadiacim orgánom využívať finančné nástroje v rámci jednotlivých fondov zdieľaného riadenia EÚ.

Komisia:

- **Opatrenie č. 11:** bude prostredníctvom príslušnej riadiacej štruktúry Programu InvestEU nabádať členské štáty k tomu, aby vyčlenili dodatočné prostriedky na zložky Programu InvestEU v zodpovednosti jednotlivých členských štátov a umožnili príspevky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do Programu InvestEU tým, že do októbra 2023 poskytnú dodatočné usmernenie k uplatňovaniu zásady „výrazne nenarušiť“.

Agentúry pre vývozné úvery zohrávajú mimoriadne dôležitú úlohu pri podpore spoločností v oblasti medzinárodného obchodu. Začína sa zavádzať koordinovanejší prístup medzi vývoznými úvermi členských štátov EÚ a finančnými nástrojmi na úrovni EÚ, ktorý by sa mal ďalej posilňovať. V dôsledku ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine väčšina agentúr EÚ pre vývozné úvery pozastavila krytie rizika v prípade Ukrajiny, čo má negatívny vplyv na schopnosť spoločností z EÚ vyvážať na Ukrajinu. Pilotný nástroj v segmente MSP v rámci Programu InvestEU s približnou hodnotou 300 miliónov EUR v priebehu roka 2024

⁶⁵ Prostredníctvom zmeny technického usmernenia k uplatňovaniu zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia (EÚ) 2021/241. Tým sa zároveň uľahčí vyčleňovanie prostriedkov na Program InvestEU z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

⁶⁶ Tým nie je dotknutá povinnosť, aby finančné nástroje a rozpočtové záruky EÚ boli v súlade s pravidlami štátnej pomoci podľa článku 209 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

⁶⁷ <https://www.fi-compass.eu>.

umožní agentúram pre vývozné úvery, aby obnovili svoju činnosť, pokiaľ ide o Ukrajinu. Očakáva sa, že pilotný nástroj zlepši konkurencieschopnosť európskych MSP vytvorením silnejších väzieb s Ukrajinou, čo umožní podporiť nový vývoz v hodnote niekoľkých stoviek miliónov eur.

Komisia:

- **Opatrenie č. 12:** bude spolupracovať s EIF na tom, aby bol v priebehu roka 2024 zriadený pilotný nástroj, ktorý umožní agentúram pre vývozné úvery podporovať MSP pri obchodovaní s Ukrajinou.

V rámci širšej iniciatívy únie kapitálových trhov⁶⁸ sa zlepšil prístup MSP k financovaniu vďaka vytváraniu rastových trhov MSP, celoeurópskym fondom rizikového kapitálu a hromadnému financovaniu. Nedávna politická dohoda o jednotnom európskom mieste prístupu zvýši viditeľnosť veľkých aj malých spoločností pre investorov a popritom sa na základe revidovaných pravidiel regulácie európskych dlhodobých investičných fondov a alternatívnych investičných fondov rozšíria zdroje financovania dostupné MSP. Cieľom návrhov týkajúcich sa aktu o kótovaní⁶⁹ je podporiť prístup spoločností vrátane MSP k financovaniu na verejných trhoch znížením byrokracie, zjednodušením pravidiel a poskytnutím možnosti vlastníkom ponechať si rozhodovacie právomoci aj po kótovaní svojich spoločností. Vysoká úroveň ambícií návrhov týkajúcich sa aktu o kótovaní má kľúčový význam z pohľadu zaistenia toho, aby sa rýchlo rastúce spoločnosti naďalej rozvíjali a vytvárali pracovné miesta v EÚ. V záujme lepšieho prístupu MSP k trhovým zdrojom financovania a vlastnému imaniu bude dôležité, aby sa rýchlo prijali legislatívne návrhy v rámci akčného plánu únie kapitálových trhov z roku 2020 a aby sa viedli ďalšie diskusie o budúcom vývoji únie kapitálových trhov, najmä v Euroskupine.

Ďalším spôsobom podpory MSP je Európska rada pre inovácie (EIC), ktorá je hlavným nástrojom EÚ na poskytovanie kombinovaného financovania (grantov a vlastného kapitálu alebo kvázi vlastného kapitálu) rýchlo sa rozvíjajúcim startupom a MSP, ktoré sa zameriavajú na prelomové inovácie. Fond EIC poskytuje takýmto spoločnostiam kapitálové financovanie v rozsahu od 0,5 milióna do 15 miliónov EUR využívaním rozpočtu vo výške 10 miliárd EUR s cieľom prilákať 30 až 50 miliárd EUR od súkromných investorov. Pokiaľ ide o spoločnosti, ktoré žiadajú pokračovanie kôl financovania alebo väčšie investície, v návrhu platformy STEP predloženom Komisiou sa počíta s dodatočným rozpočtom vo výške 2,63 miliardy EUR, ktorý má fondu EIC umožniť poskytovať nevídané kapitálové investície v rozsahu od 15 do 50 miliónov EUR do technológií, ktoré majú pre Európu strategický význam. Zabezpečenie dodatočných súkromných investícií môže viesť k novej kapitálovej podpore vo výške 13 miliárd EUR pre MSP, ktoré nie sú financovateľné bankami, a malé spoločnosti so strednou kapitalizáciou.

Komisia pomôže MSP aj prostredníctvom opatrení na dosiahnutie energetickej efektívnosti (od energetických auditov po technológie a odbornú prípravu), a to tým, že na základe otvorených výziev sprístupní 10 miliónov EUR z Programu pre jednotný trh prostredníctvom siete Enterprise Europe Network.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_7348.

⁶⁹ COM(2022) 760 final.

3.2.3 Verejné obstarávanie

Jednoduchší prístup k trhom verejného obstarávania môže pomôcť MSP využiť ich potenciál, čo bude mať pozitívny vplyv na ich rozvoj a na hospodárske oživenie. Značná časť verejných investícií sa vynakladá prostredníctvom verejného obstarávania, ktoré predstavuje 14 % HDP EÚ. MSP však majú s prístupom k verejnému obstarávaniu problémy. Komisia predstavila iniciatívy, ktoré uľahčia prístup spoločností vrátane malých a stredných podnikov k verejnému obstarávaniu, a to aj cezhranične⁷⁰. Cieľom je zvýšiť podiel MSP na verejnom obstarávaní v súlade s ich celkovou váhou v hospodárstve. V záujme zlepšenia účasti MSP na verejnom obstarávaní bude dôležité podporovať využívanie štandardizovaných ustanovení a doložiek v súťažných podkladoch, a to najmä v prípade zmlúv s nízkym rizikom alebo nízkou hodnotou, vďaka čomu bude spracovanie súťažných podkladov pre MSP ľahšie. Mali by sa podporovať postupy, ktoré zlepšujú zapojenie MSP, ako napríklad uplatňovanie podmienok vhodných pre MSP (priaznivejšie finančné kvalifikácie a platobné podmienky).

Komisia:

- **Opatrenie č. 13:** bude podporovať používanie štandardizovaných ustanovení v rámci verejného obstarávania a uplatňovanie podmienok, ktoré sú vhodné pre MSP, s cieľom zlepšiť účasť MSP na verejnom obstarávaní.

3.2.4 Zjednodušenie prístupu MSP k udržateľnému financovaniu

MSP zohrávajú dôležitú úlohu pri dosahovaní cieľov Európy v oblasti klimatickej neutrality a ďalších environmentálnych cieľov⁷¹. Preto je kľúčové získať finančné prostriedky na prechod MSP na udržateľnosť a zároveň minimalizovať administratívne zaťaženie. Aby MSP mohli naplno využiť svoj potenciál pri prechode na udržateľné hospodárstvo, potrebujú najmä 1. jednoduchý a štandardizovaný rámec vykazovania záležitostí environmentálneho, sociálneho a správneho charakteru a 2. finančné inštitúcie, ktoré ich podpora v úsilí o prechod na udržateľné podnikanie.

Napriek opatreniam, ktoré už boli zavedené na riešenie potrieb MSP⁷², je pre tieto podniky ťažké získať finančné prostriedky na svoje zelené projekty. Na MSP, s výnimkou kótovaných MSP, sa formálne nevzťahujú požiadavky rámca udržateľného financovania EÚ. Komisia si však uvedomuje, že tieto MSP čoraz intenzívnejšie čelia požiadavkám na informácie o udržateľnosti od svojich finančných partnerov a partnerov v hodnotovom reťazci, a to často v neštandardizovanom formáte. Komisia na základe toho uznáva obavy MSP v súvislosti s účinkami prenosu zaťaženia vyplývajúcimi z týchto nových pravidiel vykazovania informácií o udržateľnosti.

⁷⁰ COM(2017) 572 final. V rokoch 2020 a 2021 Komisia uverejnila dve štúdie o účasti MSP na verejnom obstarávaní: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/eec8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1> a <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46111/attachments/1/translations/en/renditions/native>. V roku 2023 boli vydané dve brožúry na podporu účasti startupov na verejnom obstarávaní: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54254>, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54276>.

⁷¹ Správa z roku 2023 o činnosti platformy OECD o financovaní MSP na účely udržateľnosti (strana 6), <https://www.oecd.org/cfe/smes/SME%20activity-report-2023.pdf>.

⁷² Najnovšie prostredníctvom oznámenia Komisie z júna 2023 s názvom Rámec pre udržateľné financovanie, ktorý funguje v praxi, COM(2023) 317 final, kde sa predovšetkým nalieha na zaistenie inkluzívnosti, použiteľnosti a proporcionality takéhoto rámca s cieľom umožniť MSP získať finančné prostriedky na svoj prechod na udržateľnosť.

Komisia prijíma opatrenia na riešenie týchto obáv. Po prvé Komisia nabáda⁷³ veľké podniky a finančných sprostredkovateľov, aby pri spolupráci s MSP uplatňovali zásadu proporcionality a konali zdržanlivo pri žiadaní informácií od partnerov z hodnotových reťazcov z radov MSP. Navrhuje aj osobitné usmernenie vrátane dobrovoľných nástrojov, ktoré môžu MSP využiť na získanie prístupu k financovaniu transformácie.

Prebieha vývoj zjednodušených štandardov vykazovania pre kótované MSP, ktoré vypracúva Európska poradná skupina pre finančné výkazníctvo (EFRAG). Komisia zabezpečí, aby boli tieto štandardy pre kótované MSP primerané. V týchto štandardoch sa obmedzia informácie, ktoré musia vykazovať kótované MSP patriace do rozsahu pôsobnosti smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov. Stanoví sa v nich aj právne obmedzenie týkajúce sa informácií, ktoré môžu byť veľké spoločnosti v zmysle európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti povinné získavať od MSP vo svojom hodnotovom reťazci, čím sa potlačia účinky prenosu zaťaženia. Ide o dôležitú záruku zo smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov, ktorou sa zabezpečuje obmedzenie nepriameho vplyvu požiadaviek na vykazovanie v rámci hodnotového reťazca platných pre veľké podniky na MSP. Komisia sa v rámci prebiehajúcich rokovaní o smernici o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti bude snažiť zabezpečiť, aby sa tieto záruky preniesli aj do tohto kontextu. Okrem toho skupina EFRAG vypracuje dobrovoľný štandard pre nekótované MSP. MSP ho môžu použiť na štandardizáciu informácií o udržateľnosti, ktoré chcú vykázať, čím sa zabezpečia lepšie príležitosti na získanie zeleného financovania a uľahčí sa aj prechod na udržateľné hospodárstvo.

Používateľsky ústretové nástroje, výmena informácií a poznatkov, ako aj spolupráca so zainteresovanými stranami z príslušných odvetví pomôžu MSP orientovať sa v rámci udržateľného financovania EÚ. Konkrétne by mali zjednodušené prístupy vyvinuté v spolupráci s platformou pre udržateľné financovanie umožniť nekótovaným MSP profitovať z využívania taxonómie.

Okrem toho musia finančné inštitúcie podporovať MSP v úsilí o prechod na udržateľné podnikanie. To si vyžaduje lepšie začlenenie zeleného financovania MSP do obchodných modelov bánk. Je potrebné vymedziť koncepciu zelených úverov a stanoviť štandardy pre zelené úvery na úrovni EÚ, aby sa podporilo ich využívanie. Začlenenie takýchto úverov pre MSP do čitateľa podielu zelených aktív bánk by mohlo napríklad lepšie zviditeľniť poskytovanie zelených úverov MSP a motivovať finančné inštitúcie, aby poskytovali udržateľné financovanie MSP.

Na základe výsledkov rôznych prebiehajúcich štúdií Komisie o MSP a vykazovaní v rámci taxonómie/udržateľnom financovaní Komisia:

- **Opatrenie č. 14:** zabezpečí, aby mali MSP k dispozícii jednoduchý a štandardizovaný rámec na vykazovanie záležitostí environmentálneho, sociálneho a správneho charakteru, a to obmedzením rizika, že sa požiadavky na zverejňovanie zaťažujúcim spôsobom prenesú na nekótované MSP v hodnotovom reťazci podnikov patriacich do rozsahu pôsobnosti smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov, ako aj zaistením rýchleho prijatia dobrovoľných štandardov pre nekótované MSP.

⁷³ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/1425 o uľahčení financovania prechodu na udržateľné hospodárstvo.

- **Opatrenie č. 15:** bude nabádať finančné inštitúcie, aby do svojich obchodných modelov začlenili zelené financovanie MSP, tým, že:
  - a. bude pracovať na štandarde alebo vymedzení zelených úverov, najmä pre MSP, na základe pripravovaného odporúčania Európskeho orgánu pre bankovníctvo⁷⁴;
  - b. posúdi úpravu podielu zelených aktív tak, aby bola vhodná pre MSP, pričom táto úprava by sa mala zohľadniť v budúcej aktualizácii delegovaného aktu o taxonomickom zverejňovaní.

3.3 Umožnenie prístupu ku kvalifikovaným pracovníkom

S technologickým vývojom a globálnymi a demografickými výzvami sa mení spôsob, akým sa MSP a ich pracovníci vzdelávajú, zúčastňujú na spoločenskom živote a vedú svoje každodenné podnikanie. MSP potrebujú prístup ku kvalifikovanej pracovnej sile, ktorá im pomôže vyrovnáť sa s týmito zmenami a zaistiť si odolnosť a ktorá bude súčasne prínosom pre spoločnosť, produktivitu, a inovácie.

Zámerom Komisie je, vychádzajúc z Európskeho programu v oblasti zručností⁷⁵, pomôcť členským štátom zabezpečiť, aby sa 60 % všetkých dospelých v produktívnom veku každý rok zúčastňovalo na programoch odbornej prípravy, v súlade s cieľom stanoveným v akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv⁷⁶. Európsky rok zručností a finančné prostriedky EÚ dostupné v nevídanej výške na rozvoj zručností v rámci VFR na programové obdobie 2021 – 2027, najmä odhadovaných 65 miliárd EUR z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a Európskeho sociálneho fondu plus, predstavujú takisto jedinečnú príležitosť na zrýchlenie opatrení, ktoré môžu zlepšiť prístup MSP k rozsiahlemu a rozmanitému fondu zručností, ako sú návrhy týkajúce sa digitálneho vzdelávania a zručností⁷⁷. V tomto zmysle bude prínosom pilotný projekt európskeho osvedčenia o digitálnych zručnostiach⁷⁸ realizovaný v spolupráci s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami, ktorý zvýši transparentnosť a uznávanie digitálnych zručností, čím sa MSP uľahčí prístup k talentom, ktoré potrebujú na digitálnu transformáciu.

V rámci modernizácie systémov odborného vzdelávania a prípravy (OVP)⁷⁹ EÚ takisto podporuje centrá excelentnosti⁸⁰ s cieľom rozvíjať miestne „ekosystémy zručností“ od vyspelej výroby cez umelú inteligenciu až po vodohospodárske technológie a rozvoj zelených oblastí v mestách. Úzko spolupracujú s podnikmi vrátane MSP a prispievajú k regionálnemu rozvoju, podnikaniu, inovácii a stratégiám pre inteligentnú špecializáciu. Európske združenie učňovskej prípravy podporuje propagáciu častejšej a lepšej učňovskej prípravy v celej EÚ ako účinných vzdelávacích dráh na získanie kvalifikovaných pracovníkov, ktorých spoločnosti, a najmä MSP, potrebujú.

⁷⁴ Výzva Komisie na predloženie odporúčania týkajúceho sa zelených úverov a hypoték, vydaná pre orgán EBA v novembri 2022.

⁷⁵ COM(2020) 274 final.

⁷⁶ Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv schválený hlavami štátov a predsedami vlád v roku 2020, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1607&langId=en>.

⁷⁷ COM(2023) 205 final a COM(2023) 206 final.

⁷⁸ <https://education.ec.europa.eu/sk/focus-topics/digital-education/action-plan/action-9>.

⁷⁹ Odporúčanie Rady 2020/C 417/01.

⁸⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501>.

V rámci Paktu EÚ o zručnostiach⁸¹ pracuje 18 rozsiahlych partnerstiev v oblasti zručností zo všetkých priemyselných ekosystémov na určení potrieb v oblasti zručností a na zavedení odbornej prípravy v podnikoch a ich dodávateľských reťazoch, aby bolo možné do roku 2030 zvýšiť úroveň zručností a rekvalifikovať 10 miliónov pracovníkov. MSP sa priamo aktívne podieľajú na všetkých rozsiahlych partnerstvách v oblasti zručností, a to ako jednotliví členovia, a nepriamo prostredníctvom organizácií sektorových sietí. Partnerstvo s ďalšími aktérmi, napríklad so sociálnymi partnermi, a so sieťami v rámci rozsiahlych partnerstiev v oblasti zručností im zabezpečuje prístup k programom, obsahu a materiálu odbornej prípravy, ktoré by často pre svoju obmedzenú veľkosť a zdroje nezískali.

Sieť Enterprise Europe Network má dôležitú úlohu pri poskytovaní odbornej prípravy MSP, ktorá im má pomôcť dodržiavať nové požiadavky, využívať príležitosti vyplývajúce z opatrení ako akt o emisne neutrálnom priemysle či akt o kritických surovinách a vyrovnáť sa s dôsledkami Zelenej dohody a právnych predpisov v oblasti udržateľnosti, napríklad smernice o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti.

Podnikateľské zručnosti sú kľúčovým faktorom, pokiaľ ide o pomoc existujúcim podnikateľom pri rozvíjaní ich podnikania aj pokiaľ ide o motivovanie väčšieho počtu ľudí, aby sa rozhodli pre podnikateľskú dráhu. Komisia sa s cieľom otvoriť ženám možnosti stať sa podnikateľkami venuje činnostiam zameraným na zvyšovanie informovanosti vrátane odbornej prípravy, mentoringu a koučingu a zlepšovania prístupu žien k financovaniu a obchodným sieťam. Napríklad z programu Erasmus pre mladých podnikateľov⁸² sa podporilo viac ako 9 000 podnikateľiek a z iniciatív Women TechEU⁸³ sa ponúkalo financovanie s rozpočtom viac ako 10 miliónov EUR spoločnostiam, ktoré založili ženy. Je však potrebné ďalšie úsilie na využitie celého podnikateľského potenciálu žien, mladých ľudí a skupín, ktorým hrozí vylúčenie.

Napokon je takisto potrebné dosiahnuť, aby bolo pre MSP ľahšie prilákať talenty zo zahraničia. Komisia koncom tohto roka navrhne balík na maximalizáciu potenciálu mobility talentov, ktorý bude obsahovať legislatívny návrh na zriadenie okruhu talentov EÚ a iniciatívu na spoluprácu s členskými štátmi pri uľahčovaní rýchlejšieho uznávania odborných kvalifikácií štátnych príslušníkov tretích krajín, a to aj prostredníctvom partnerstiev s tretími krajinami, s cieľom zlepšiť nábor a zosúladovanie ponúkaných a požadovaných pracovných miest.

Komisia:

- **Opatrenie č. 16:** v štvrtom štvrtroku 2023 predstaví návrh na zriadenie okruhu talentov EÚ a iniciatívu na zlepšenie uznávania kvalifikácií a zručností štátnych príslušníkov tretích krajín s cieľom riešiť nedostatok zručností na pracovnom trhu v EÚ.
- **Opatrenie č. 17:** bude spolupracovať so skupinami, ktorých podnikateľský potenciál zostáva nevyužitý, akými sú napríklad ženy, mladí ľudia a osoby so zdravotným postihnutím, a to prostredníctvom osvetových kampaní, kampaní zameraných na

⁸¹ Pakt takisto podnecuje partnerstvá na regionálnej úrovni s cieľom podporiť zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovnej sily vrátane pracovníkov v MSP. Podľa výsledkov prieskumu malo spoločné úsilie členov paktu od jeho spustenia v roku 2020 odhadovaný dosah na takmer dva milióny osôb. Okrem toho členovia investovali do zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie celkovo takmer 160 miliónov EUR. https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_sk.

⁸² <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>.

⁸³ https://eisma.ec.europa.eu/programmes/european-innovation-ecosystems/women-techeu_en.

3.4 Podpora MSP počas ich celého životného cyklu

3.4.1 Založenie nového podniku

Od preskúmania iniciatívy „Small Business Act“⁸⁴ Komisia spolupracuje s členskými štátmi na skrátení času potrebného na založenie nových podnikov. Iniciatíva z roku 2016 pre začínajúce a rozširujúce sa podniky⁸⁵ obsahovala rôzne opatrenia, ktoré mali podnikateľom zatriktívniť zakladanie a rozširovanie podnikov v Európe. Komisia takisto vyzýva členské štáty, aby posilnili vytváranie startupov, a to realizáciou zásad a najlepších postupov uvedených vo vyhlásení o medzinárodnej norme špičkovej kvality pre startupy v EÚ⁸⁶, akými sú:

- uľahčenie zakladania nových právnych subjektov pre startupy, a to online aj offline, aby to vyžadovalo minimum času a nákladov, ako aj umožnenie elektronického predloženia administratívnych dokumentov na založenie startupu alebo dcérskej spoločnosti v iných členských štátoch⁸⁷,
- zriadenie rýchleho prístupu pre startupy (vrátane poradenského centra pre prístup na trh) prostredníctvom jednotného kontaktného miesta online poskytujúceho všetky informácie o vnútroštátnych administratívnych požiadavkách a možnostiach financovania, ktoré bude prepojené s jednotnou digitálnou bránou,
- podpora rozmanitosti a inklúzie, a to aj v súlade s akčným plánom pre sociálne hospodárstvo⁸⁸.

3.4.2 Rozvoj podniku

Opatrenia v tomto oznámení umožnia MSP byť konkurencieschopnými a rozvíjať sa. MSP sa v súčasnosti vymedzujú ako spoločnosti s menej než 250 zamestnancami s ročným obratom do 50 miliónov EUR alebo so súvahou do 43 miliónov EUR. Tieto prahové hodnoty boli stanovené v roku 2003. Hoci s odstupom dvadsiatich rokov toto vymedzenie MSP naďalej pokrýva väčšinu spoločností, niektoré spoločnosti z tohto vymedzenia „vyrástli“ a stali sa z nich tzv. spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.

Komisia vykonala v roku 2021 hodnotenie vymedzenia MSP a dospela k záveru, že je naďalej relevantné (pričom priemerný obrat MSP v EÚ zostáva výrazne pod prahovou hodnotou)⁸⁹. Toto hodnotenie sa uskutočnilo na základe údajov za rok 2018 a nemohli sa v ňom zohľadniť vplyvy pandémie, vojny na Ukrajine a energetickej krízy, ktoré odvtedy otriasli hospodárstvom EÚ a najmä spôsobili výrazný nárast inflácie, ktorá klesá len pomaly. Vzhľadom na súčasné a budúce hospodárske výzvy – od digitalizácie po demografické zmeny – by navyše bolo vhodné priznať väčšiu váhu nárastu produktivity za posledné dve desaťročia a zohľadniť ho pri určovaní hornej hranice štatútu MSP.

⁸⁴ COM(2011) 78 final.

⁸⁵ COM(2016) 733 final.

⁸⁶ <https://startupnationsstandard.eu/files/SNS-declaration.pdf>.

⁸⁷ V súlade so smernicou (EÚ) 2019/1151 a návrhom COM(2023) 177 final.

⁸⁸ COM(2021) 778 final.

⁸⁹ Posledné hodnotenie COM SWD(2021) 280 final.

V hodnotení z roku 2021 sa takisto uznala potreba „preskúmať výzvy, s ktorými sa spoločnosti stretávajú, keď ‚vyrastú‘ z fázy MSP“⁹⁰. Napríklad sa môžu prejaviť účinky prahových hodnôt, ak rastúca spoločnosť príde o všetky výhody rôznych opatrení v prospech MSP v prípade, že prekročí jeden z týchto parametrov.

V nedávnej štúdii Komisie sa odhalila zásadná úloha spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou v hospodárstve EÚ⁹¹: malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou (250 – 499 zamestnancov) a veľké spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou (500 – 1499 zamestnancov) spolu predstavujú viac ako 13 % celkovej zamestnanosti v európskom nefinančnom podnikateľskom sektore. Podiel spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou je osobitne vysoký v priemyselných ekosystémoch, ktoré sú kľúčové pre konkurencieschopnosť a technologickú suverenitu EÚ: elektronika, letectvo a obrana, energetika, energeticky náročné odvetvia a zdravotníctvo.

Na podporu ich dynamického rastu a riešenie likvidnej medzery sú k dispozícii rôzne schémy financovania zamerané na rizikové financovanie a rozširovanie, ktoré schválila Európska komisia. Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií obsahujú vymedzenie malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou a umožňuje sa v nich poskytovať týmto spoločnostiam podporu za určitých podmienok. Komisia zároveň umožňuje členským štátom podporovať spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou v rámci dočasného krízového a transformačného rámca⁹² a revidovaného všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách⁹³.

Malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou zvyčajne rastú rýchlejšie než MSP, sú inovatívnejšie a lepšie sa vyrovnávajú s digitalizáciou, ale aj tak čelia určitým výzvam ako nedostatok kvalifikovaných zamestnancov či administratívne zaťaženie. O malých spoločnostiach so strednou trhovou kapitalizáciou sú k dispozícii len obmedzené štatistické údaje a chýba ucelený prístup na podporu rastu týchto spoločností.

Komisia:

- **Opatrenie č. 18:** bude venovať pozornosť potrebám spoločností, ktoré presiahnu prahové hodnoty vymedzenia MSP, ako aj širšiemu spektru malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, a **do konca roka 2023:**
  - a. zanalyzuje vplyv vysokej inflácie a dlhodobého rastu produktivity, ako aj interakciu s možnými dodatočnými opatreniami z pohľadu spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, aby sa v odôvodnených prípadoch zvýšili finančné prahové hodnoty súčasného vymedzenia MSP;
  - b. vypracuje harmonizované vymedzenie malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou;
  - c. **potom** prijme opatrenia potrebné na zohľadnenie revidovaného vymedzenia MSP v príslušných legislatívnych aktoch a
  - d. vypracuje súbor údajov na základe vymedzenia malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou a posúdi možné opatrenia na podporu rastu týchto

⁹⁰ SWD(2021) 280 final.

⁹¹ *Study to map, measure and portray the EU mid-cap landscape* (Štúdia na zmapovanie, meranie a zobrazenie prostredia spoločností z EÚ so strednou trhovou kapitalizáciou), 2022, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-277396461>.

⁹² COM(2023) 1711.

⁹³ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1315.

spoločností (vrátane prípadného uplatnenia niektorých upravených opatrení priaznivých pre MSP).

3.4.3 *Prevod podniku, predchádzanie platobnej neschopnosti a druhá šanca pre podnikateľov*

Úspešný prevod podnikov prospieva hospodárstvu Európy a jej sociálnej štruktúre, zabraňuje strate pracovných miest a zabezpečuje hospodársku činnosť. V súčasnosti naďalej platí odporúčanie Komisie týkajúce sa prevodov podnikov, v ktorom sa riešia kľúčové právne, fiškálne a administratívne aspekty prevodov podnikov⁹⁴. Komisia podporuje najlepšie postupy pri prevode podnikov vypracované buď v rámci viacerých projektoch financovaných z prostriedkov EÚ⁹⁵, alebo inými zainteresovanými stranami pôsobiacimi v tejto oblasti. V roku 2021 Komisia uskutočnila štúdiu týkajúcu sa zlepšovania dôkazovej základne o prevodoch podnikov⁹⁶. Okrem toho Komisia vo svojom návrhu odporúčania Komisie týkajúcom sa vypracovania rámcových podmienok sociálneho hospodárstva⁹⁷ odporučila členským štátom, aby zabezpečili podporný rámec na prevody podnikov na zamestnancov s cieľom vytvoriť zamestnanecké družstvá. Vzhľadom na význam prevodov podnikov je Komisia pripravená zhodnotiť nedávny vývoj v členských štátoch.

Iniciatíva „Early Warning Europe Mentor Academy“⁹⁸ vypracuje program elektronického učenia sa pre mentorov, ktorí budú môcť lepšie podporovať spoločnosti ohrozené platobnou neschopnosťou a pomáhať vlastníkom podnikov previesť svoj podnik na ďalšiu generáciu.

A napokon, keďže približne 50 % nových podnikov zlyhá počas prvých piatich rokov⁹⁹, politika Komisie týkajúca sa platobnej neschopnosti podporuje podnikateľov, ktorí čelia konkurzu, aby sa zabezpečilo, že rýchlo dostanú druhú šancu. Smernica o reštrukturalizácii a platobnej neschopnosti sa zameriava na predchádzanie konkurzom a pomoc platobne neschopným podnikom postaviť sa znovu na nohy. Do polovice roka 2026 predloží Komisia správu o uplatňovaní a vplyve ustanovení smernice. Navyše Komisia v roku 2022 navrhla v rámci únie kapitálových trhov smernicu, ktorou sa harmonizujú určité aspekty insolvenčného práva¹⁰⁰. Jej najinovačnejším prvkom je zavedenie zjednodušeného, rýchleho a nákladovo efektívneho likvidačného konania pre mikropodniky. Komisia vyzýva spoluzákonodarcu, aby v súvislosti s týmto návrhom urýchlene pokročil. Je to nevyhnutné na zaistenie efektívnejšieho insolvenčného konania, a teda aj v záujme rastúceho počtu cezhraničných investícií vrátane investícií v prospech MSP.

⁹⁴ COM 94/1069/ES. Komisia predovšetkým navrhla zacielené daňové stimuly, akými sú podmienené zníženie dane z dedičstva a z darovania pri dedení v rodine, podmienené odklady platieb z daní alebo úľava na dani pri reinvestovaní, prípadne osobitné daňové stimuly na podporu prevodu spoločnosti na zamestnancov – s cieľom zabezpečiť, aby dane z prevodu neohrozili prežitie podniku.

⁹⁵ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/supporting-entrepreneurship/transfer-businesses_sk

⁹⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fdfae129-69bb-11eb-aeb5-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-190448642>.

⁹⁷ COM(2023) 316 final.

⁹⁸ <https://www.earlywarningeurope.eu/mentor-academy>.

⁹⁹ COM(2012) 795 final.

¹⁰⁰ COM(2022) 702 final.

Komisia:

- **Opatrenie č. 19:** spolu so sieťou vyslancov pre MSP posúdi rámcové podmienky pre prevody podnikov v členských štátoch – do druhého štvrtého roka 2024.

4 Závěry

MSP sa naďalej pohybujú vo veľmi neistom hospodárskom prostredí. Na pridanú hodnotu a zamestnanosť bude naďalej doliehať síce klesajúca, no stále vysoká úroveň inflácie, zatiaľ čo v mnohých dodávateľských reťazcoch bude v dôsledku geopolitickej neistoty pretrvávajúť napätie.

Popri finančnej podpore, ktorej súčasťou je obrovské úsilie Komisie zahŕňajúce celkovo približne 200 miliárd EUR do roku 2027, je preto potrebné zintenzívniť politickú podporu MSP, a to na základe opatrení navrhnutých v tomto oznámení. Všetky tieto opatrenia súvisia s tromi hlavnými operačnými výzvami pre MSP – administratívnym zaťažením, financovaním a so zručnosťami – pričom ich zámerom je dosiahnuť veľmi konkrétne ciele: zabezpečenie podporného regulačného rámca, zníženie požiadaviek na vykazovanie, zjednodušenie daní, podpora likvidity, zlepšenie prístupu k financovaniu, zaistenie správnych zručností pre MSP a ich podpora počas celého životného cyklu.

Ako sa pripomína v stratégii Komisie pre MSP¹⁰¹, účinná pomoc a podpora MSP závisia od spoločného úsilia a silného partnerstva medzi všetkými aktérmi – inštitúciami EÚ, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, MSP, veľkými spoločnosťami, sociálnymi partnermi, občianskou spoločnosťou a investormi. Komisia predovšetkým vyzýva členské štáty, aby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni uplatňovali zásadu „najskôr myslieť na malých“.

Pokiaľ ide o Komisiu, treba zatiahnuť za všetky páky, ktoré uľahčia a sprehľadnia život MSP. Ústredným bodom prístupu Komisie je poskytnutie krátkodobej pomoci, polozenie základov na zaistenie ich dlhodobej konkurencieschopnosti a odolnosti a podpora spravodlivého podnikateľského prostredia, ktoré je priaznivé pre MSP.

---

¹⁰¹ COM(2020) 103 final.